



Socjologia

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Jednostka organizacyjna Wydział Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2023/24	
Kierunek studiów Pielęgniarstwo	Rok realizacji 2023/24	
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski	
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów	
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy	
Dyscypliny Nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin	
Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak	Grupa zajęć standardu B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE	
Koordynator przedmiotu	Paulina Sekuła, Aleksandra Piąt	
Prowadzący zajęcia	Pełna lista prowadzących dostępna na stronie usosweb.uj.edu.pl w zakładce Katalog → Przedmioty.	
Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin	Liczba punktów ECTS 2.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 10 ćwiczenia: 20 samokształcenie: 15	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przedstawienie podstawowych teorii socjologicznych wykorzystywanych do wyjaśnienia wpływu uwarunkowań społecznych na stan zdrowia i relacje z pacjentem.
C2	Uświadomienie studentom pojęcia zdrowia jako wartości, symboli kulturowych. Przedstawienie kulturowych wyznaczników stylu życia w odniesieniu do stanu zdrowia.
C3	Przedstawienie socjologicznych koncepcji zdrowia i choroby, wyjaśnienie koncepcji choroby jako roli społecznej
C4	Wprowadzenie pojęcia grupy społecznej, klasyfikacja grup, grupy odniesienia. Omówienie wpływu procesu socjalizacji na kształtowanie osobowości.
C5	Przedstawienie wpływu rodziny na stan zdrowia, patogennej roli rodziny. Przedstawienie występowania choroby przewlekłej i niepełnosprawności i jej wpływu na funkcjonowanie rodziny.
C6	Przedstawienie psycho-społecznych konsekwencji chorób przewlekłych, niepełnosprawności, procesu starzenia się. Wpływ choroby, niepełnosprawności na pozycję społeczną chorego.
C7	Przedstawienie teorii naznaczenia społecznego i wpływu stygmatyzacji na sytuację osób chorych, niepełnosprawnych, starszych wiekiem
C8	Przedstawienie koncepcji jakości życia uwarunkowanej stanem zdrowia
C9	Przedstawienie modeli relacji pielęgniarka - pacjent, omówienie zasad właściwej komunikacji z pacjentem
C10	Przedstawienie teorii instytucji medycznej i przykładów szpitala jako instytucji

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	problematykę relacji człowiek - środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych	B.W2	egzamin pisemny
W2	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej	B.W5	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
W3	pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu	B.W7	egzamin pisemny
W4	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych	B.W8	egzamin pisemny
W5	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu	B.W9	egzamin pisemny
W6	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej	B.W10	egzamin pisemny
W7	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć	B.W11	egzamin pisemny
W8	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby	B.W22	egzamin pisemny
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	współpracować z rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarstwa oraz prowadzonych działań edukacyjnych	O.U7	egzamin pisemny

U2	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się	B.U4	egzamin pisemny
U3	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej	B.U5	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
U4	tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki	B.U6	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
U5	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży	B.U9	egzamin pisemny
Kompetencje społecznych - Student jest gotów do:			
K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	O.K1	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
K2	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	O.K6	egzamin pisemny
K3	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K7	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	10
ćwiczenia	20
samoksztalcenie	15
przygotowanie do ćwiczeń	3
przygotowanie do egzaminu	12
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 20

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Socjologia jako nauka. Wyobrażenia socjologiczna. Związki pomiędzy socjologią a medycyną. Biomedyczny a biopsychospołeczny model zdrowia. Społeczny wymiar zdrowia i choroby. Socjologiczne koncepcje zdrowia i choroby. Zdrowie jako wartość autoteliczna i instrumentalna. (3 godz.)	W1, W3, W8, K1, K3	wykład, samokształcenie
2.	Pojęcie kultury. Reguły kulturowe. Podsystemy aksjonormatywne. Relatywizm norm społecznych. Sankcje społeczne. Symbole kulturowe a proces komunikacji werbalnej i niewerbalnej. Kulturowe uwarunkowania zdrowia i choroby. Symboliczne znaczenie zdrowia i choroby. Socjologia ciała. (2 godz.)	W4, W5, K1	wykład, samokształcenie
3.	Socjalizacja i kontrola społeczna. Bieg życia, starość, śmierć (3 godz.)	W1, W2, W5, W8, U1, K1, K2	wykład, samokształcenie
4.	Struktura społeczna. Rola społeczna, status społeczny, status osiągnięty, status przypisany. Teoria instytucji społecznych. Szpital jako instytucja. Charakterystyka instytucji totalnych. (2 godz.)	W3, K1, K2	wykład, samokształcenie
5.	Socjologia medycyny - wprowadzenie. Biomedyczny a biopsychospołeczny model zdrowia, społeczny wymiar zdrowia i choroby (2 godz.)	W1, W3, K1	ćwiczenia, samokształcenie
6.	Nierówności społeczne (płeć, wiek, stan cywilny, status społeczno-ekonomiczny) a stan zdrowia (3 godz.)	W3, W5, W6, U1, K1	ćwiczenia, samokształcenie
7.	Dyskryminacja, uprzedzenia, proces stygmatyzacji. Pojęcie dyskryminacji strukturalnej (3 godz.)	W5, W7, U2, U3, U5, K3	ćwiczenia, samokształcenie
8.	Rodzina w sytuacji choroby przewlekłej oraz niepełnosprawności. Opieka w rodzinie nad osobą starszą (3 godz.)	W1, W3, W5, U1, U4	ćwiczenia, samokształcenie
9.	Przemoc w rodzinie - formy, cechy, czynniki ryzyka oraz skutki. Formy przeciwdziałania przemocy w rodzinie (3 godz.)	W6, U1, U5	ćwiczenia, samokształcenie
10.	Relacje z pacjentami - komunikacja, zaufanie, rola rodziny osoby chorej. Przekonania zdrowotne a bariery w komunikacji (3 godz.)	W1, W2, W3, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	ćwiczenia, samokształcenie
11.	Współczesne wyzwania w opiece zdrowotnej - mobbing, migracje, wypalenie zawodowe (3 godz.)	W1, W3, W5, U2, U4, K2, K3	ćwiczenia, samokształcenie

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Film dydaktyczny, Praca w grupie, Wykład

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	egzamin pisemny	Obecność na zajęciach - wykładowca na wybranych przez siebie wykładach sprawdzi listę obecności studentów

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta	1) Przygotowanie i przedstawienie w ciągu kursu jednej prezentacji multimedialnej na forum grupy, która powinna zająć minimum 20 minut zajęć. 2) Aktywności na ćwiczeniach. 3) Egzamin w formie testowej z pytaniami zamkniętymi jednokrotnego wyboru, wielokrotnego wyboru, prawda/fałsz, uzupełnianie, wypunktowanie itp. Maksymalnie można uzyskać 60 punktów z całego egzaminu. Pytania z wykładów - 20 pkt; pytania z ćwiczeń (obejmują także teksty do prezentacji) - 40 pkt. W celu uzyskania zaliczenia egzaminu należy uzyskać z niego min. 50% pkt (30 pkt). Ocena końcowa: 75% - egzamin (60 pkt) 25% - ćwiczenia (20 pkt) Skala ocen: 48 - 54 dst, (60% - 67%) 54,5 - 59,5 +dst, (68% - 74%) 60 - 66 db, (75% - 82%) 66,5 - 71,5 +db, (83% - 89%) 72 - 80 bdb (90% - 100%)
samokształcenie	egzamin pisemny	Weryfikacja samokształcenia - pytania na egzaminie dotyczące znajomości tekstów będących przedmiotem samokształcenia

Wymagania wstępne i dodatkowe

Podstawowe wiadomości wyniesione ze szkoły średniej w ramach przedmiotu "Wiedza o społeczeństwie"

Literatura

Obowiązkowa

- Giddens A. (współpr. P. W. Sutton). Socjologia. Wydanie nowe. Warszawa 2017.
- Sztompka P.: Socjologia. Analiza społeczeństwa. Kraków 2017 (i późniejsze wydania).
- Tobiasz-Adamczyk B. Relacje lekarz - pacjent w perspektywie socjologii medycyny. Kraków 2002.

Dodatkowa

- Gałaszka M., Społeczne, kulturowe i polityczne uwarunkowania ryzyka zdrowotnego, Wydawnictwo Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Łódź 2012
- Ostrowska A., Socjologia medycyny. Podejmowane problemy. Kategorie analizy, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2009.
- Pospiszyl I. Patologie społeczne, PWN, Warszawa 2008.
- Tobiasz-Adamczyk B. Przemoc wobec osób starszych. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2009.
- Tobiasz-Adamczyk B. Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2000.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
O.K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
O.K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta
O.K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
O.U7	współpracować z rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarskiej oraz prowadzonych działań edukacyjnych
B.U4	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się
B.U5	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej
B.U6	tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki
B.U9	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży
B.W2	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych
B.W5	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej
B.W7	pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu
B.W8	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych
B.W9	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu
B.W10	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej
B.W11	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć
B.W22	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby